Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

ΙΣΠΑΝΙΚΑ

Υπάρχει ήδη μετάφραση στις ακόλουθες γλώσσες: es

Swipe to change

Διαμεσολάβηση σε χώρες της ΕΕ

Ισπανία

Ένα από τα φαινόμενα που απασχολούν την διοίκηση της δικαιοσύνης στην Ισπανία τα τελευταία χρόνια είναι η αύξηση των προσφυγών στα δικαστήρια, γεγονός που έχει συνέπειες στην ομαλή απονομή δικαιοσύνης. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο αναζητούνται εναλλακτικοί τρόποι επίλυσης των διαφορών, οι οποίοι θα λειτουργούν αποτελεσματικότερα από το υφιστάμενο σύστημα. Η διαμεσολάβηση αποτελεί έναν από τους εναλλακτικούς τρόπους επίλυσης διαφορών, όπως και η διαιτησία και ο συμβιβασμός.

Σε ποιον πρέπει να απευθυνθώ;

Βλέπε πληροφορίες σχετικά με την εξεύρεση διαμεσολαβητή στην Ισπανία.

Για ποια θέματα επιτρέπεται ή/και συνηθίζεται περισσότερο η προσφυγή σε διαμεσολάβηση;

Ο νόμος 5/2012, της 6ης Ιουλίου 2012, περί διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις μεταφέρει στο ισπανικό δίκαιο την οδηγία 2008/52/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2008. Ο εν λόγω νόμος θεσπίζει ένα ελάχιστο πλαίσιο για την άσκηση της διαμεσολάβησης, με την επιφύλαξη των διατάξεων που εγκρίνουν οι αυτόνομες κοινότητες.

Διαμεσολάβηση σε εργατικές διαφορές

Η διαμεσολάβηση είναι πολύ διαδεδομένος τρόπος επίλυσης εργατικών διαφορών. Ενίοτε η προσφυγή στη διαμεσολάβηση είναι υποχρεωτική πριν από την προσφυγή στα δικαστήρια. Οι διαφορές σε θέματα συλλογικών συμβάσεων συνήθως επιλύονται με διαμεσολάβηση, ενώ σε κάποιες αυτόνομες κοινότητες προσφυγή σε διαμεσολάβηση γίνεται και για την επίλυση διαφορών μεταξύ ιδιωτών.

Στις αυτόνομες κοινότητες λειτουργούν οργανισμοί εργατικής διαμεσολάβησης που ασχολούνται αποκλειστικά με εργατικές διαφορές. Σε εθνικό επίπεδο, η διασυνομοσπονδιακή υπηρεσία διαμεσολάβησης και διαιτησίας (Servicio Interconfederal de Mediación y Arbitraje, SIMA) προσφέρει δωρεάν υπηρεσίες διαμεσολάβησης σε περιπτώσεις διαφορών που υπερβαίνουν το πεδίο αρμοδιοτήτων των οργάνων των αυτόνομων κοινοτήτων.

Ο νόμος 36/2011, ο οποίος ρυθμίζει τις εργατικές διαφορές, θεσπίζει μια πραγματική καινοτομία ορίζοντας, ως γενικό κανόνα, ότι κάθε αγωγή πρέπει να συνοδεύεται από βεβαίωση που πιστοποιεί την πρόθεση προηγούμενου συμβιβασμού ή διαμεσολάβησης ενώπιον της αρμόδιας διοικητικής υπηρεσίας, της υπηρεσίας διαμεσολάβησης, διαιτησίας και συμβιβασμού (Servicio de Mediación, Arbitraje y Conciliación, SMAC), ή ενώπιον οργάνων που αναλαμβάνουν τα συγκεκριμένα καθήκοντα βάσει της συλλογικής σύμβασης, παρότι το επόμενο άρθρο απαριθμεί τις διαδικασίες που εξαιρούνται από την εν λόγω απαίτηση.

Ο νόμος 36/ 2011 δεν θεσπίζει ρητώς την παραπομπή σε διαμεσολάβηση μόνον σε σχέση με τον προδικαστικό συμβιβασμό, αλλά και μετά την έναρξη της δίκης.

Διαμεσολάβηση σε αστικές και οικογενειακές διαφορές

Ο νόμος 5/2012 περί διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις προβλέπει τη δυνατότητα εκ των προτέρων ενημέρωσης των διαδίκων για τη δυνατότητα προσφυγής σε διαμεσολάβηση σε μια προσπάθεια επίλυσης της διαφοράς. Επίσης, λαμβάνοντας υπόψη το αντικείμενο της δίκης, το δικαστήριο μπορεί να καλέσει τους διαδίκους να επιχειρήσουν να επιτύχουν μια συμφωνία η οποία θα θέσει τέλος στη δίκη, επιτρέποντας στους διαδίκους να ζητήσουν την αναστολή της δίκης για να συμμετάσχουν σε διαμεσολάβηση ή διαιτησία.

Ο νόμος 5/2012 επέφερε σημαντική αλλαγή στη συγκεκριμένη κατηγορία διαφορών, καθώς ενσωμάτωσε ρητή αναφορά στη διαμεσολάβηση στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (Ley de Enjuiciamiento Civil) όσον αφορά τους έκτακτους τρόπους λήξης της δίκης.

Στην ισπανική έννομη τάξη, η διαδικασία διαμεσολάβησης είναι περισσότερο δομημένη και αναπτυγμένη στον τομέα του οικογενειακού δικαίου.

Σε εθνικό επίπεδο, ο νόμος 15/ 2005 αποτέλεσε σημαντικό βήμα προόδου, καθώς λαμβάνει υπόψη τη διαμεσολάβηση ως εθελοντικό εναλλακτικό τρόπο επίλυσης οικογενειακών διαφορών και διακηρύσσει την ελευθερία ως υπέρτατη αξία της ισπανικής έννομης τάξης. Προβλέπει ότι οι διάδικοι μπορούν να ζητήσουν ανά πάσα στιγμή από τον δικαστή την αναστολή της δικαστικής διαδικασίας για να προσφύγουν σε οικογενειακή διαμεσολάβηση και να επιχειρήσουν να επιτύχουν συναινετική λύση στα θέματα που αποτελούν αντικείμενο της διαφοράς.

Από την άλλη πλευρά, ο Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας προβλέπει τη δυνατότητα των διαδίκων να ζητήσουν, με κοινή συμφωνία, την αναστολή της δίκης για να συμμετάσχουν σε διαμεσολάβηση, αλλά δεν υποχρεώνει τον δικαστή να αναστείλει ab initio τη δίκη για να κατευθύνει τους διαδίκους προς μια ενημερωτική συνεδρία ούτε συνιστά την εν λόγω εξ αρχής αναστολή.

Οι παρεχόμενες υπηρεσίες οικογενειακής διαμεσολάβησης χαρακτηρίζονται από μεγάλη ανομοιογένεια στις διάφορες αυτόνομες κοινότητες, ενώ ενδέχεται να διαφέρουν και από περιοχή σε περιοχή εντός της ίδιας αυτόνομης κοινότητας. Σε ορισμένες αυτόνομες κοινότητες, υπηρεσίες διαμεσολάβησης για την επίλυση οικογενειακών διαφορών παρέχονται σε επίπεδο κοινότητας (π.χ. Καταλονία), ενώ σε άλλες παρέχονται από τις δημοτικές αρχές.

Το Γενικό Δικαστικό Συμβούλιο (Consejo General del Poder Judicial) στηρίζει και εποπτεύει τις διαμεσολαβητικές πρωτοβουλίες που αναλαμβάνουν διάφορα ισπανικά δικαστήρια, με τη βοήθεια των αυτόνομων κοινοτήτων, των πανεπιστημίων, των δημοτικών αρχών ή διαφόρων ενώσεων.

Διαμεσολάβηση σε ποινικές υποθέσεις

Η διαμεσολάβηση σε ποινικές υποθέσεις αποσκοπεί αφενός στην επανένταξη του δράστη και αφετέρου στην αποζημίωση του θύματος.

Το δίκαιο ανηλίκων (ηλικίας 14 έως 18 ετών) προβλέπει ρητά τη διαμεσολάβηση ως μέσο επίτευξης της αναμόρφωσης του ανηλίκου. Στο συγκεκριμένο πεδίο, η διαμεσολάβηση διεξάγεται από τις ομάδες υποστήριξης της Εισαγγελίας Ανηλίκων (Fiscalía de Menores), παρότι μπορεί επίσης να διεξαχθεί από οργανισμούς των αυτόνομων κοινοτήτων ή άλλους φορείς, π.χ. ενώσεις.

Στο δίκαιο ενηλίκων δεν προβλέπεται διαμεσολάβηση, αν και βάσει του ποινικού δικαίου και της ποινικής δικονομίας, που επιτρέπουν τη συμμόρφωση και τη μείωση της ποινής λόγω αποκατάστασης της βλάβης, αλλά και των ισχυόντων διεθνών κανόνων, στην πράξη σε ορισμένους νομούς γίνεται προσφυγή σε διαμεσολάβηση.

Συνήθως, προσφυγή σε διαμεσολάβηση γίνεται σε μικροαδικήματα, όπως πταίσματα, παρότι είναι δυνατόν να γίνει και σε υποθέσεις εγκληματικών ενεργειών, εφόσον οι περιστάσεις το επιτάσσουν.

Όσον αφορά τη βία με βάση το φύλο, ο οργανικός νόμος (Ley Orgánica) 1/2004 σχετικά με τα μέτρα συνολικής προστασίας κατά της βίας με βάση το φύλο θεσπίζει τη ρητή απαγόρευση της διαμεσολάβησης σε περίπτωση βίας με βάση το φύλο. Ωστόσο, αυξάνονται συνεχώς οι υπέρμαχοι της διαμεσολάβησης στη συγκεκριμένη κατηγορία υποθέσεων, καθώς συνιστάται να αξιολογείται κάθε περίπτωση χωριστά για να διαπιστώνεται κατά πόσον ενδείκνυται ή όχι η διαμεσολάβηση. Υπό την έννοια αυτή, το Γενικό Δικαστικό Συμβούλιο τόνισε, στην έκθεση σχετικά με τη βία στην οικογένεια με βάση το φύλο του 2001, ότι ενδείκνυται η παραπομπή στα αστικά δικαστήρια των ήσσονος σημασίας αδικημάτων ή πταισμάτων που αφορούν οικογενειακή βία.
Το Γενικό Δικαστικό Συμβούλιο στηρίζει και εποπτεύει τις διαμεσολαβητικές πρωτοβουλίες που αναλαμβάνουν ανακριτές, ποινικά δικαστήρια και εφετεία στην Ισπανία. Μέχρι σήμερα, σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία, οι περισσότερες διαφορές έχουν επιλυθεί με διαμεσολάβηση στην Καταλονία και στη Χώρα των Βάσκων.

Διαμεσολάβηση σε διοικητικές διαφορές

Ο νόμος περί διοικητικών διαφορών (Ley de la Jurisdicción Contencioso-administrativa) δεν προβλέπει ρητώς τη δυνατότητα προσφυγής σε εναλλακτικές μορφές επίλυσης διαφορών μέσω τρίτων, παρότι δεν περιέχει επίσης καμία σχετική απαγόρευση.
Επίσης, ο συγκεκριμένος νόμος προβλέπει τη δυνατότητα ελέγχου της νομιμότητας των διοικητικών δραστηριοτήτων μέσω άλλων μεθόδων, συμπληρωματικών της δικαστικής, για την αποφυγή του πολλαπλασιασμού των περιττών προσφυγών και την παροχή οικονομικών και ταχειών λύσεων επίλυσης των πολυάριθμων διαφορών.
Στην Πύλη για τη διοίκηση της δικαιοσύνης διατίθενται πληροφορίες σχετικά με τα δικαστικά όργανα τα οποία παρέχουν, σε αστικές, εμπορικές, ποινικές, εργατικές και οικογενειακές υποθέσεις, υπηρεσίες δικαστικής διαμεσολάβησης. Παρέχονται επίσης πληροφορίες σχετικά με τις διάφορες υπηρεσίες εξωδικαστικής διαμεσολάβησης, οι οποίες είναι διαθέσιμες από διάφορους συλλόγους και επαγγελματικές ενώσεις.

Ισχύουν ειδικοί κανόνες;

Κατά κανόνα, η διαμεσολάβηση διεξάγεται από αμερόληπτο τρίτο, με υποχρέωση εχεμύθειας.
Τα μέρη, με τη βοήθεια των δικηγόρων τους, ενδέχεται να αποφασίσουν να προσφύγουν στις υπηρεσίες διαμεσολαβητή με δική τους πρωτοβουλία και να κοινοποιήσουν την απόφασή τους αυτή στο δικαστήριο, ή ενδέχεται να τους το προτείνει το δικαστήριο εφόσον η υπόθεση είναι δεκτική διαμεσολάβησης.
Σε ποινικές υποθέσεις, συνήθως η πρόταση προσφυγής σε διαμεσολάβηση γίνεται πρώτα στον δράστη και, εφόσον αυτός συναινεί, προτείνεται και στο θύμα.

Ενημέρωση και κατάρτιση

Ο νόμος 5/2012 περί διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις ορίζει ότι ο διαμεσολαβητής πρέπει να διαθέτει επίσημο δίπλωμα πανεπιστημίου ή ανώτερης επαγγελματικής κατάρτισης, καθώς και ειδική κατάρτιση για την άσκηση της διαμεσολάβησης, την οποία αποκτά με την παρακολούθηση ενός ή περισσότερων ειδικών μαθημάτων που διδάσκονται από κατάλληλα διαπιστευμένα ιδρύματα. Τα προσόντα αυτά ισχύουν για την άσκηση της δραστηριότητας του διαμεσολαβητή οπουδήποτε στην εθνική επικράτεια.
Ορισμένες αυτόνομες κοινότητες αναφέρονται, μέσω των νόμων και των εκτελεστικών κανονισμών που θεσπίζουν, στην απαραίτητη κατάρτιση για την άσκηση της διαμεσολάβησης σε οικογενειακές υποθέσεις. Γενικά, ο διαμεσολαβητής απαιτείται να είναι κάτοχος πανεπιστημιακού τίτλου, τουλάχιστον μέσου επιπέδου, και επιπλέον να έχει παρακολουθήσει ειδική, πρακτική κυρίως, κατάρτιση σε θέματα διαμεσολάβησης διάρκειας από 100 έως 300 ώρες.
Ειδική κατάρτιση σε θέματα διαμεσολάβησης παρέχεται συνήθως από πανεπιστήμια και επαγγελματικούς συλλόγους, όπως ο Σύλλογος Ψυχολόγων ή ο Δικηγορικός Σύλλογος.

Ποιο είναι το κόστος της διαμεσολάβησης;

Κατά κανόνα, όταν η διαμεσολάβηση προτείνεται από το δικαστήριο παρέχεται δωρεάν.
Σε εργατικές διαφορές, οι υπηρεσίες των αυτόνομων κοινοτήτων και της SIMA παρέχονται δωρεάν.
Σε οικογενειακές διαφορές, οι υπηρεσίες από φορείς που συνεργάζονται με τα δικαστήρια παρέχονται συνήθως δωρεάν. Στην Καταλονία το κόστος της διαδικασίας διαμεσολάβησης για διάδικους που δεν χαίρουν του ευεργετήματος της πενίας καθορίζεται από τις αρχές.
Σε ποινικές υποθέσεις, η διαμεσολάβηση από δημόσιους οργανισμούς παρέχεται δωρεάν.
Πέραν της προτεινόμενης από το δικαστήριο διαμεσολάβησης, τα μέρη έχουν την απόλυτη ευχέρεια να προσφύγουν σε διαμεσολαβητή καταβάλλοντας την αμοιβή του, η οποία συμφωνείται με ελεύθερη διαπραγμάτευση. Όσον αφορά το κόστος της διαμεσολάβησης, ο νόμος 5/2012 ορίζει ρητώς ότι, ανεξάρτητα από το κατά πόσον επιτεύχθηκε συμφωνία, το κόστος κατανέμεται εξίσου μεταξύ των μερών, εκτός αντίθετης συμφωνίας.
Με σκοπό την παρότρυνση της εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών, ο νόμος 10/2012, ο οποίος προβλέπει συγκεκριμένα τέλη στον τομέα της απονομής της δικαιοσύνης και του εθνικού ιδρύματος τοξικολογίας και εγκληματολογίας (Instituto Nacional de Toxicología y Ciencias Forenses), προβλέπει επιστροφή του τέλους, όταν επιτυγχάνεται εξωδικαστική λύση η οποία εξοικονομεί μέρος των εξόδων της παροχής υπηρεσιών.

Είναι δυνατή η επιβολή της τήρησης μιας συμφωνίας που έχει προκύψει από διαμεσολάβηση;

Ο νόμος 5/ 2012 προβλέπει ότι τα μέρη μπορούν να περιβάλουν με τον συμβολαιογραφικό τύπο τη συμφωνία που πέτυχαν στο πλαίσιο της διαδικασίας διαμεσολάβησης.
Όταν η συμφωνία διαμεσολάβησης πρέπει να επιβληθεί σε άλλο κράτος, εκτός της περιαφής του συμβολαιογραφικού τύπου, απαιτείται η τήρηση των προϋποθέσεων που ενδέχεται να προβλέπονται στις διεθνείς συμβάσεις στις οποίες η Ισπανία είναι συμβαλλόμενο μέρος και στη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
Όταν η συμφωνία επιτυγχάνεται στο πλαίσιο διαμεσολάβησης που ξεκίνησε μετά την κίνηση ένδικης διαδικασίας, οι διάδικοι μπορούν να ζητήσουν από το δικαστήριο την επικύρωση της συμφωνίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.
Η δυνατότητα επιβολής συμφωνίας διαμεσολάβησης εξαρτάται από τον βαθμό δυνατότητας συμφωνίας στα θέματα στα οποία επιτεύχθηκε συμφωνία.

Σχετικοί σύνδεσμοι

ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΔΙΑΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

Τελευταία επικαιροποίηση: 17/01/2024
Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.